

خانواده‌ها باید ناشران خوب کودک را بشناسند

در تمام دنیا کودکان حقوقی دارند. یکی از این حقوق و شاید جدی‌ترین آنها دسترسی و برخورداری از کتاب‌های متناسب با سن کودکان است اما آنچه که شاید جدی‌ترین مسأله در حوزه کتاب و خصوصا حوزه کودکان به شمار می‌آید، در مرحله اول

ناآشنایی و کم‌ارزش‌بودن کتاب در سبد خرید کالای خانواده‌هاست. به‌هرروی امروز با توجه به افزایش درصد مدرک تحصیلی خانواده و این‌که بی‌سوادی در خانواده‌ها در کشورمان ریشه‌کن شده است، این توقع می‌رود که میزان مطالعه در کشورمان افزایش پیدا کرده باشد اما ما شاهد این موضوع نیستیم. شاید یکی از این دلایل کم‌رغبتی، مواجهه نخستین کودک با کتاب در کتاب‌های درسی است. کتاب‌های درسی مخصوصا در مقاطع ابتدایی، با حجم بالا و بی‌تیمایی کودک از یک سو و اجبار به خواندن کتاب‌ها از سوی دیگر، کودک را از خواندن کتاب زده می‌کنند. به شکلی که در سه‌ماهه تابستان، کودک هیچ اشتیاقی به خواندن کتاب‌های غیردرسی ندارد. این فرایند کار را برای تولیدکنندگان، ناشران، نویسندگان، تصویرگران و تمام فعالان حوزه کودک دشوار می‌کند. به‌هترتیب نمی‌توانیم ناشران را مقصر بدانیم از این‌حیث که به دنبال بازگشت سرمایه‌شان هستند.

به نظر من همین‌قدر که کسی حاضر است سرمایه‌اش را به جای بازار و کارهای تولیدی خرج کتاب کند کار بسیار ارزشمندی و شاید ریسک بسیار بزرگی است اما این‌که کیفیت این تولید و نشر چگونه است، به نظر من بزرگ‌ترین ضعف در این ماجرا حق کیی‌رایت است. در کشور ما حق کیی‌رایت در حوزه‌های فرهنگی وجود ندارد. بنابراین، این مسأله توان رقابت را از ناشران و نویسندگان داخلی می‌گیرد. از این جهت که کتاب‌های خارجی تنها با تهیه یک نسخه، بدون کسب مجوز از ناشر و نویسنده خارجی، با یک ترجمه ساده و اسکن تصاویر در اختیار ناشران داخلی است و بدون ربای پرداخت هزینه امکان استفاده دارند.

در اینجا اولین ضربه را نویسندگان و شاعران ایرانی می‌خورند، چرا که نمی‌توانند آثار خود را رایگان در اختیار ناشران قرار دهند پس ناگزیرند قیمت و کیفیت خود را پایین بیاورند و در نهایت به چاپ آثارشان با تیراژ و کیفیت پایین بسنده کنند. این طبیعی است اگر ما مشمول قانون کیی‌رایت می‌شدیم، آثار حريم و حرمت‌شان حفظ می‌شد و ناشران نمی‌توانستند هر کتابی را چاپ کنند در نتیجه ارزش کتاب در خانواده‌ها افزایش پیدا می‌کرد و مولفان با ذوق و شوق بیشتری قلم می‌زدند چراکه راهکار علاقه‌مند کردن کودک به کتاب، ورود خانواده‌هاست. بی‌تردید اگر به دنبال این باشیم که رفتاری در کودکان مان به تکرار برسد، باید خودمان نیز دست به انجام آن بزنیم. ما به‌عنوان اصلی‌ترین الگوها برای کودکان و نوجوانان مان نمی‌توانیم از آنها توقع داشته باشیم اهل کتاب باشند درحالی‌که ما کتاب نمی‌خوانیم، همچنین خانواده‌ها باید در حوزه خرید کتاب کودک اطلاعات کافی اعم از نام ناشران و نویسندگان خوب و جوایز ادبی را داشته باشند. اما حقیقت این است امروزه نوجوانان و جوانانی کمی برای تحصیل در رشته ادبیات می‌روند یا کمتر کسی است که نویسندگی را شغل خود بداند چراکه با دیدن وضعیت معیشتی نویسندگان و شاعران، علاقه‌مندی لازم و شوق برای ورود به این حوزه در آنها به وجود نمی‌آید. همه این موارد زنگ خطری برای ادبیات آینده ایران است تا دولت و مسئولان فرهنگی به داد این حوزه برسند. اگر واقعا به دنبال توسعه و ارتقای سطح علمی و دانش جامعه هستیم باید نگاه تازه‌ای به حوزه کتاب خصوصا ادبیات کودک داشته باشیم و سریع‌تر وضعیت به‌وجود آمده را درمان کنیم تا در آینده دچار خسران و پشیمانی نشویم.



«دونده» پس از ۳۸ سال روی پرده می‌رود

سینماهای آمریکا شاهد اکران دوباره نسخه ترمیم شده‌ای از فیلم سینمایی دونده، ساخته امیر نادری خواهند بود. یاهو نیوز دیروز خبری منتشر کرد که براساس آن فیلم دونده، ساخته امیر نادری و محصول سال ۱۹۸۴ که از بازی مجید نیرومند در آن به‌عنوان یکی از بهترین بازی‌های کودکان در تمام تاریخ سینما یاد می‌شود، دوباره روی پرده می‌رود. نسخه ترمیم‌شده این فیلم قرار است ۲۸ اکتبر در انجمن فیلم آمریکا به نمایش درآید و تا ۱۰ نوامبر

هادی محمدیان، کارگردان و انیمیشن‌ساز در گفت‌وگو با «جام جم» عنوان کرد سینمای انیمیشن ایران در مسیر جهانی شدن

هادی محمدیان کارگردان، نویسنده و انیمیشن‌ساز موفق است و در جریان رو به جلوی تولید سینمای انیمیشن در سال‌های اخیر از جمله نام‌های مهم و برجسته سینمای ایران می‌باشد. او که تمرکز کار خود را بر سینمای کودک و نوجوان گذاشته، توانسته با تولید دو فیلم سینمایی انیمیشن موفق به نام‌های «شاهزاده روم» (تولید سال ۱۳۹۳) و «فیلاشاه» (تولید سال ۱۳۹۶) که هردو فیلم در اکران عمومی موفق بودند و توانستند رکورد های خوبی را از خود به‌جای بگذارند، سهم مهمی در این جریان داشته باشد. به انگیزه روز جهانی کودک با این کارگردان موفق درباره تولیدات جدید سینمای ایران در حوزه کودک و نوجوان و نقش صنعت – هنر پویانمایی (انیمیشن) صحبت کرده‌ایم. او معتقد است این جریان هنوز به رشد و بالندگی کامل نرسیده و هنوز در حال تجربه و تمرین است اما حالا هم به جریان اصلی سینمای کودک و نوجوان تبدیل شده.



ساناز زنگنه‌ری گروه فرهنگ‌و هنر

به نظر من جشنواره‌های خارجی مسیر سینمای ایران را تغییر داده‌اند وقتی یک فیلم در یک جشنواره‌ای جایزه می‌گیرد و سال بعد همه سعی می‌کنند

همان مسیر را طی کنند، این اتفاق می‌افتد. **اگر سینمای کودک ایران در دهه ۶۰ و ۷۰ را با یکی دو دهه اخیر مقایسه کنیم می‌بینیم در آن دوران شاهد استقبال مخاطب از این سینما بودیم اما حالا با سالن‌های خالی و عدم استقبال مخاطب روبه‌رو می‌شویم، دلیل این امر چیست؟**

به‌طور کلی رشد مخاطبان در سینما، چه سینمای بزرگسال و چه سینمای کودک کم بوده است. به نظر من موضوع اصلی این است که در دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ جو سیاسی و فضای حاکم بر جامعه موافق تقویت و ترویج سینمای کودک بود چراکه مردم به تفریح نیاز داشتند. سرگرم‌کردن بچه‌ها به دلیل فضای ناشی از جنگ و تهاجم دشمن نیاز عمومی

جامعه بود و فضایی بود که به این نوع سینما هم نیاز داشتیم. شما می‌بینید که در عزاداری‌ها، همیشه چند نفر از فامیل هستند که سعی می‌کنند با بازی و طراحی فضای شاد، کودکان را از آن حال‌وهوا خارج کنند. به عبارت دیگر در آن شرایط همیشه کسی هست که هوای بچه‌ها را بیشتر از بقیه دارد و سینمای کودک در آن دوران همین نقش را بازی می‌کرد.

ولی الان که خانواده‌ها بیشتر از بقیه هوای بچه‌هاشان را دارند.

بحث من بحث سینماگران است نه خانواده‌ها. زمانی به شوخی به دوستان می‌گفتم زمانی خانواده سینمایی ما، خودشان بچه داشتند و همواره با این مطالبه از طرف فرزندان‌شان روبه‌رو می‌شدند که چرا فیلم کودک تولید نمی‌کنید اما امروز خانواده در سینما کم‌رنگ شده‌است و خود سینماگرها هم دچار این مشکل شده‌اند. البته این یک شوخی است که شاید یک بخش اش هم جدی باشد چرا که سینماگران ما از فضای کودک داشتن و ارتباط گرفتن با کودک دور شده‌اند. این موضوع باید به‌صورت جدی بررسی پژوهشی شود. من خودم چون بچه دارم این موضوع برایم ملموس است و می‌بینم رنج بچه‌ها را که دوست دارند فیلم کودک ببینند و می‌بینم فیلمی که مناسب‌شان باشد کم است.

پس از نظر شما مشکل از طرف فیلمسازان است که رغبت چندانی به فیلم ساختن برای کودکان ندارند؟

هم این مسأله هست و هم این‌که سیاست‌گذاری سینمای ما دیگر به این مسأله توجه ندارد. کسانی که در اس سیاست‌گذاری فرهنگی ما هستند، مسأله کودک و سینمای کودک دیگر برای‌شان اولویت ندارد. در آن سال‌هایی که صحبتش شد، این مسأله در اولویت سیاست‌گذاری‌ها بود اما امروز کم‌رنگ شده‌است.

فیلم‌های کودک امروز را که با فیلم‌های دهه ۶۰ و ۷۰ مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم که فیلمنامه‌ها هم به‌قوت آن زمان نیستند و کیفیت فیلمنامه‌ها هم خیلی افت کرده‌است.

وقتی عرضه کم باشد و تقاضا زیاد باشد این اتفاقات روی می‌دهد. بخشی از این مسأله هم به این برمی‌گردد که



محمدیان: سینماگران ما از فضای کودک داشتن و ارتباط گرفتن با کودک دور شده‌اند

نیز روی پرده باشد. امیر نادری و مجید نیرومند نیز در نمایش فیلم حضور خواهند داشت. دونده، داستان یک پسر یتیم ۱۱ساله با بازی مجید نیرومند است که به تنهایی در یک تانکر متروکه در شهر بندری آبادان زندگی می‌کند و با فروش آب، برق انداختن کفش مردم و غواصی برای بیرون کشیدن بطری‌های خالی زندگی می‌کند. او مجبور است زورگویی بزرگسالان و دیگر بچه‌های بزرگ‌تر از خودش را تحمل کند اما با دویدن همیشگی و دیدن خواب کشتی‌های

است اما فیلم بلند انیمیشن چون متکی به فناوری پیشرفته است و مجموعه‌ای از آدم‌ها باید کنار هم باشند و تولیدش دو سه سال طول می‌کشد و مشکلات خاص خود و بودجه‌های سنگین می‌طلبد در سینمای ایران نداشتیم و به‌همین دلیل در اواخر دهه ۷۰ و دهه ۸۰ سینمای کودک نداشتیم. اگر فیلم‌هایی مثل «باتال و آرزوهای کوچک»، «الو الو من جوجوام»، «دزد عروسک‌ها» و ... و این‌گونه فیلم‌ها در دهه ۷۰ ساخته می‌شد اما در ادامه چون جلوه‌های ویژه نداشتیم، ساخت فیلم کودک به فراموشی سپرده شد اما مادر دهه ۹۰ که این تکنولوژی‌ها وارد کشور شد، ما ذره‌ذره داریم این سینما را تجربه می‌کنیم.

امروز در فضای مجای امکان آموزش دیدن زیاد است و در بخش فنی همه جور آموزشی هست حتی آموزش محتوا و فیلمنامه‌نویسی اما تا با فرهنگ و علایق و سلیق نسازیم و در کنار مخاطب ننشینیم و واکنش مخاطب را نبینیم نمی‌توانیم این تجربه را پله‌ای برای فیلم‌های بعدی بکنیم و ایرادهايش را رفع کنیم. نمی‌شود از فیلم‌های خارجی گزیده‌برداری کرد و توقع داشت در ایران جواب بدهد چراکه ما فرهنگ و آداب و رسوم و نوع نگرش خودمان را داریم. جالب است که بداندید بچه‌ها از سینما می‌ترسند چون فضا تاریک است و صدا بلند است و این خیلی ظرفیت را پایین می‌آورد. برای همین مجبور بودیم خودمان زیربنا را وارد سینما کنیم. در دنیا دهه‌هاست فیلم سینمایی انیمیشن می‌سازند و سینمای انیمیشن دارند اما هنوز وارد دهه دوم شده‌ایم ولی بازهم به نظر خیلی جلو هستیم و در این ۱۵ – ۱۰ سال خیلی پیشرفت کرده‌ایم و می‌بینم که فیلم‌های انیمیشن به سرعت وارد رده بالای جدول فروش می‌شوند چون بچه‌ها عاشق فیلم و قصه هستند و چون تمرکزشان نقطه‌ای است و برای این‌که فیلم را تحلیل کنند، ممکن است ۱۰ دقیقه از فیلم را از دست بدهند و می‌خواهند برون دنباله فیلم را ببینند دوباره روی یک نقطه دیگر تمرکز می‌کنند. برای همین بچه‌ها بعضا ۴ – ۳ بار به سینما می‌روند و وقتی می‌روند، پدر و مادر و خانواده و دوستان‌شان را با خود به سینما می‌کشانند. به همین دلیل سینمای کودک اقتصادی هم هست و اگر سینماگران و تهیه‌کنندگان ما به دنبال درآمد باشند، اگر روی سینمای کودک سرمایه‌گذاری کنند درآمدش به نظر من از فیلم‌های رئال خیلی بیشتر است.

البته هرچقدر ما در سنیمای انیمیشن بزرگ‌تر می‌شویم، مشکلات مان هم بزرگ‌تر می‌شود. الان یکی از مشکلاتی که در سینمای انیمیشن ما به‌وجود آمده است این است که همه دنیا از وضعیت و کیفیت سینمای انیمیشن ایران مطلع شده‌اند و سفارش کار به بچه‌های انیمیشن ایران می‌دهند و به همین دلیل چون دست اندکاران سینمای انیمیشن به دلار دستمزد می‌گیرند، این امر باعث بالارفتن هزینه‌ها و ایجاد مشکل در هزینه‌ها شده است و ما در هر چیزی که جهانی نشده‌ایم، در انیمیشن در حال جهانی‌شدن هستیم و دروازه‌های انیمیشن ما در دنیا باز شده است و همه الان ما را شناخته‌اند و خدا را شکر بچه‌ها دارند خیلی زیاد کار می‌کنند ولی همچنان که گفتم بالارفتن هزینه‌ها، باعث مشکلاتی هم شده‌است.

البته راه‌حلی که ما برای این مسأله داریم این است که فیلم‌هایی بسازیم که در سطح جهان قابلیت فروش داشته باشد و مخاطبان جهانی پیدا کنیم که همین مسأله باعث می‌شود سینمای ما رشد بیشتری کند.

ادبیات جهان

نوبل ادبی به فرانسه رفت



با انتخاب «آنی ارنو» به‌عنوان برنده نوبل ادبیات، این نویسنده فرانسوی به هفدهمین زن برنده نوبل ادبیات تبدیل شد. آکادمی سوئد امروز آنی ارنو (Annie Ernaux) نویسنده فرانسوی را به‌عنوان برگزیده جایزه نوبل ادبیات ۲۰۲۲ معرفی کرد. ارنو که رمان‌هایش را دربرابر زندگی روزمره در فرانسه می‌نویسد و کتاب‌های غیرداستانی نیز منتشر می‌کند، یکی از برجسته‌ترین نویسندگان فرانسوی و از جمله شانس‌های دریافت جایزه نوبل ادبیات امسال محسوب می‌شود. به این ترتیب از سال ۲۰۱۴ تاکنون که جایزه نوبل ادبیات به پاتریک مودیان تعلق گرفت، ارنو نخستین نویسنده فرانسوی محسوب می‌شود که به‌عنوان برنده نوبل انتخاب شده است. ارنو همچنین به شانزدهمین نویسنده فرانسوی تبدیل شد که نوبل ادبیات را به خود اختصاص داده است. ارنو سال ۱۹۴۰ متولد و در شهر کوچکی واقع در نورماندی بزرگ شد. این نویسنده در بیش از ۲۰ کتابی که به چاپ رسانده، اغلب به روایت وقایع زندگی خود یا مردم اطرافش پرداخته است. /ایسنا

خبر

باری و هواییمای در حال پرواز آرامش می‌یابد. این فیلم که قابل مقایسه با فیلم‌هایی چون «واکسی» و «دزد دوچرخه» ویتوریو دسیکا، «فراموش‌شدگان» لوئیس بونوئل و «۴۰۰ ضربه» فرانسوا تروفو است، ماجراهای کودکی را با عناصر نئورئالیستی تصویر می‌کند. فیلم که اولین بار در جشنواره فیلم ونیز و لندن به نمایش درآمد، تا سال ۱۹۹۱ در آمریکا اکران نشد.

امیرو/ سازدنی

یکی از درخشان‌ترین فیلم‌های امیر نادری که ضمن استفاده درست از اقلیم جنوب، فرهنگ بومی و به تصویرکشیدن روابط ملموس بچه‌ها، واجد تامل و برداشت‌های فرامنتی هم است. قصه و مناسبات بچه‌های فیلم به‌ویژه رابطه عبدا... با امیرو بر سر بهره‌کشی و استعمار و کولی‌گرفتن در آرای سازدنی، همان‌قدر که بیگانه است و مخاطبان کودک و نوجوان با آن ارتباط برقرار می‌کنند، برای مخاطبان بزرگسال و منتقدان هم اهمیت ویژه‌ای دارد، به تفسیرهای مهمی راه می‌دهد و به‌طور توامان هم در گروه «برای کودک و نوجوان» می‌گنجد و هم «دربرابر کودک و نوجوان». آن فیکس فریم پایانی روی صورت امیرو بعد از انداختن سازدنی به داخل آب دریا، به عنوان نشانه سرخوشی و رهایی‌اش از بند پردگی، از قاب‌های تماشایی سینمای ایران است.

امیرو/ دونده

باز هم فیلمی از امیر نادری و باز هم چشمه‌ای از دریایی بی‌کران کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در تولید فیلم‌های درخشان. اینجا هم قهرمان، امیرو نام دارد و جنبه‌ای دیگر از شخصیت واسم خود کارگردان است. قهرمان نوجوان تنهایی که رویای سفر، رهایی و آزادی دارد و باوجود کارهای دمدستی مثل جمع‌آوری بطری و قوطی از میان زباله‌ها و فروش آنها، از هدفش دور نمی‌شود و با یادگرفتن الفبا، سواد و آگاهی به تحقق رویایش نزدیک می‌شود. دونده بر از لحظات تماشایی است. به‌ویژه آن سکانس‌های پایانی که امیرو با پیروزی در مسابقه دو و در مجاورت شعله‌های فروزان لوله‌های گاز، به‌طور ضمنی به هدفمندی و نمردادن تلاش‌هایش اشاره دارد.

کیل / شهرموش‌ها

درخشش و محبوبیت بعضی از شخصیت‌ها و فیلم‌های سینمایی کودک و نوجوان در ایران، ریشه در موفقیت آنها در تلویزیون دارد. فیلم‌هایی مثل شهر موش‌ها و مجموعه آثار کلاذه‌فرمی در سینما از این جنس هستند و بچه‌هایی که طی دوره پخش مجموعه‌های تلویزیونی با کاراکترهای این آثار آشنا و به آنها علاقه‌مند شده‌اند، در قصه‌های سینمایی هم با شخصیت‌های محبوب‌شان همراه می‌شوند.استقبال از فیلم شهرموش‌ها ساخته‌مرضیه‌برومندو محمدعلی طالبی هم متأثر از موفقیت و محبوبیت مجموعه تلویزیونی مدرسه موش‌ها بود. در میان انواع و اقسام موش‌ها، مخاطبان عروسک کیل را به دلیل پرخوری و باهنگی‌هایش بیشتر دوست داشتند که خلق آن حاصل هنر حمید جلیلی بود.

بابک احمدپور/ خانه دوست کجاست؟

برادران احمدپور (بابک و احمد) که به ترتیب نقش دو هم‌کلاسی به نام احمد و محمد رضانعمت‌زاده را در این فیلم به کارگردانی عباس کیارستمی بازی می‌کنند از شمالی‌های سینمای کودک و نوجوان ایران در جهان هستند، به‌ویژه بابک که با نقشی یگانه و فداکارانه و برای تنبیه نشدن دوست و هم‌کلاسی‌اش، همه سختی‌ها را به جان می‌خرد و برای رساندن دفتر مشق محمدرضا راهی خانه دوست می‌شود.

بالا رفتن احمد (بابک احمدپور) از آن جاده زنگارگی تپه‌ای با تک‌درختی بر فرازش با موسیقی انتخابی از ساخته‌های امین... حسین، یکی از مهم‌ترین قاب‌های تاریخ سینمای ایران است.



سینمای جهان

از پرونده الک بالدوین چه خبر؟



پس از توافق آلک بالدوین با خانواده‌ها هالینا هاجینز، فیلمبرداری که سر صحنه فیلمبرداری فیلم «زنگار» توسط وی به قتل رسید، این پروزه به تهیه‌کنندگی همسر مقتول ادامه می‌یابد. متیو هاجینز، همسر فیلمبردار مقتول در ادامه پروزه به‌عنوان یکی از تهیه‌کنندگان زنگار حضور خواهد داشت. خانواده هاجینز پس از شلیک توسط بالدوین و کشته‌شدن این فیلمبردار، از بالدوین و تهیه‌کنندگان فیلم شکایت کرده بودند. بالدوین پس از حادثه اعا کرده بود که اصلا ماشه را نکشیده اما گزارش ای‌بی‌سی نشان داد که شلیک گلوله بدون کشیده‌شدن ماشه ممکن نبوده است. در همین حال دادگاه اعلام کرده حل‌وفصل این دعوی و رسیدن به توافق از سوی دو طرف، هیچ تاثیری بر رسیدگی دادستان به اتهام جنایت ندارد. گفته شده حل‌وفصل دعوی از سوی دو طرف پرونده معمولاً به صورت خصوصی و اغلب با جریان مالی انجام می‌شود اما یک پرونده جنایی تنها به واقعیت‌ها رسیدگی می‌کند و اگر حقایق و شواهد اتهامات جنایی را تأیید کند، اتهامات بررسی می‌شود. /ورایتی